Shoftim 4: Perakim 1-2: Lessons in Decline

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

1:1-21 The wars of Yehudah/Shimon (continued)

1. Radak to 1:19

אף על פי שהיה ד' עמם להוריש את יושבי ההר, יושבי העמק לא יכלו להורישם כי רכב ברזל להם. והסבה האמתית כי הניח אותם הש"י לנסות בם את ישראל כמו שאומר (ג:א-ד) "אשר הניח ד' לנסות בם את ישראל."

Even though Gd was with them in conquering the mountain-dwellers, they could not conquer the valley-dwellers, for they had iron chariots. The true reason was that Gd left them there to test Israel, as 3:1-4 says, "Gd left them to test Israel."

2. Ralbag to 1:19

וראוי שתדע כי אם היה בא לו יעוד מאת הש"י שיעזרהו במקום אחר בזולת המלחמה, לא יאמר "שלא יכול להוריש יושבי העמק" כי אין מעצור לד' להושיע ברב או במעט. אלא שלא מצאנו יעוד ד' ליהודה שינצח רק בגבול נחלתו... וזאת המלחמה היתה בגבול שמעון: You should know that if Gd had promised to help them in another place, aside from that war, it would not have said, "They could not conquer the valley-dwellers", for nothing can prevent Gd from rescuing, whether against many or few. But we don't find Gd promising victory to Yehudah beyond his boundaries... And this war was in Shimon's border.

- 3. Why does Binyamin not settle Yerushalayim?
  - This is part of the lack of conquest (Malbim)
  - The Yevusi are protected by the covenant of Avimelech (Rashi, and see Sotah 9b-10a)

1:22-29 The wars of Menasheh and Ephraim

4. Midrash, Bereishit Rabbah 69:8

לוז היה עומד על פתחה של מערה והיה לוז חלול והיו נכנסין דרך הלוז למערה דרך המערה לעיר

A luz tree stood at the entrance to the cave. It was a hollow luz, and through the luz people entered the cave, and via the cave to the city.

5. Talmud, Sotah 46b

היא לוז שצובעין בה תכלת, היא לוז שבא סנחריב ולא בלבלה, נבוכדנצר ולא החריבה, ואף מלאך המות אין לו רשות לעבור בה, אלא זקנים שבה בזמן שדעתן קצה עליהן יוצאין חוץ לחומה והן מתים. והלא דברים ק"ו: ומה כנעני זה שלא דיבר בפיו ולא הלך ברגליו גרם הצלה לו ולזרעו עד סוף כל הדורות, מי שעושה לויה ברגליו על אחת כמה וכמה!

This is Luz where they dye *techelet*, this is Luz to which Sancherev arrived and he did not transfer its population, and Nevuchadnezzar came and he did not destroy it. Even the *malach* of death has no permission to traverse there; its elders, when they grow disgusted [with life], leave its walls and die. By logical extension: If this Canaanite, who didn't even speak or walk, rescued himself and his descendants for all generations, how much more so for one who escorts with his legs!

1:30-36 Other tribes

6. Malbim to 1:30

הושב כל השבטים כסדר גורלם, שאחר בית יוסף נחלו זבולון אשר נפתלי דן (כי שמעון ויששכר הורישו נחלתם). It lists all of the tribes in the order of their lots, for after Yosef's family, Zevulun, Asher, Naftali and Dan received theirs. (For Shimon and Yissachar conquered their portions.)

7. Divrei haYamim I 7:4-5

וַעֲלֵיהֶם לְתֹלְדוֹתָם לְבֵית אֲבוֹתָם גְּדוּדֵי צְבָא מִלְחָמָה שְׁלֹשִׁים וְשִׁשֶּׁה אָלֶף כִּי־הִרְבּוּ נָשִׁים וּבָנִים: וַאֲחֵיהֶם לְכֹל מִשְׁפְּחוֹת יִשְּׁשׁכָר גִּבּוֹרֵי חֲיָלִים שָׁמוֹנִים וְשִׁבְעַה אֵלֶף הָתִיַחִשָּׁם לַכֹּל:

Structure of Perek 2

2:1-5 A visit with a *malach*?!

2:6-10 Re-cap: The end of the previous generation

2:11-23 The Shoftim Spiral

2:1-5 A visit with a *Malach*?!

8. Daat Mikra, Introduction to the first unit of Shoftim, pg. 3.

זמנו של אותו נביא מוכיח היה כפי הנראה אחרי מלחמת קישון (פרק ד-ה), שכן התרעמת שבפיו מכונת כלפי המצב המתואר בסוף פרק א', כגון הכנעני שבעמק בית שאן ובעמק יזרעאל שישראל שמום למס ולא הורישום, והרי לפני מלחמת הקישון לא היה בידי ישראל לשים את הכנעני שבבית שאן, מגידו ושאר ערי העמק למס, ועל אחת כמה וכמה לא להורישן...

The time of this rebuking prophet was, apparently, after the war of Kishon (Chap. 4-5), for his rebuke was geared toward the situation described at the end of Chapter 1, such as the Canaanites in the valleys of Beit She'an and Yizre'el, which the Jews set for tribute rather than conquer them. Before the war of Kishon the Jews did not have the means of putting the Canaanites of Beit She'an, Megiddo and the rest of the valley cities to tribute, and certainly not to conquer them...

9. Midrash, Vayikra Rabbah 1:1

"ויעל מלאך ד' מן הגלגל אל הבוכים (שופטים ב)" וכי מלאך היה? והלא פנחס היה! ולמה קורא אותו מלאך?! אלא א"ר סימון פנחס בשעה שהיתה רוח הקודש שורה עליו היו פניו בוערות כלפידים

"And the *malach* of Gd arose from Gilgal to the Bochim" – Was he a *malach*? He was Pinchas! Why do they call him a *malach*?! Rather, Rabbi Simon said: When Pinchas experienced Divine inspiration, his face burned like torches.

10. Examples Chaggai 1:13, Malachi 2:7, Yehoshua 6:23, Yehoshua 7:22

11. Rambam, Moreh haNevuchim 2:42

כבר בארנו כי כל מקום שנזכר בו ראיית מלאך או דבורו, שזה אמנם הוא במראה הנבואה או בחלום, יבאר בהם או לא יבאר, הכל שוה. We have already clarified that whenever sighting or speech of a *malach* is mentioned, this is truly a prophetic vision or dream, whether explicitly stated or not; all are the same.

12. Ralbag to 2:1

וזה המלאך היה נביא שלא יתכן שידבר מלאך ד' לרבים יחד בזה האופן

This *malach* was a prophet; it is not possible that a *malach* of Gd would speak to the masses together like this.

13. Talmud, Sanhedrin 82a-b

אמר לו, בן עמרם! זו אסורה או מותרת? ואם תאמר אסורה, בת יתרו מי התירה לך?... בקשו מלאכי השרת לדחפו, אמר להן: הניחו לו, קנאי בן קנאי הוא, משיב חימה בן משיב חימה הוא. התחילו שבטים מבזין אותו: ראיתם בן פוטי זה, שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה, והרג נשיא שבט מישראל! בא הכתוב ויחסו: פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן.

[Zimri] said to [Moshe]: Son of Amram! Is this one prohibited or permitted? And if you say she is prohibited, who permitted for you the daughter of Yitro?...

The ministering *malachim* wanted to shove [Pinchas]; G-d said to them: Leave him be, he is a zealot, son of a zealot, a calmer of rage, son of a calmer of rage.

The tribes mocked him: Have you seen this *ben Puti*, the son whose maternal grandfather fattened [*pitem*] calves for idolatry, and now he has killed a prince of Israel! The text came and listed his lineage: Pinchas son of Elazar son of Aharon the *kohen*.

14. From Gilgal to Bochim

4:19-20 First camp, twelve stones
Chapter 10 Gathering after the wars

Chapter 18 Fourteen years of hosting the Mishkan